

רבי יוסי אָמר, רָאָתָהּ בּוֹ אוֹר
הַשְּׂכִינָה שְׁמַאִיר בּוֹ, שְׁבִשְׁעָה
שְׁנוּלָה, הַתְּמַלֵּא כָּל הַבַּיִת אוֹר,
שְׁכַתוֹב וַתֵּרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא,
וְכַתוּב (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים
אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב. וְעַל זֶה כְּתוּב
כִּי טוֹב הוּא, וְהַפֵּל הִנֵּה.

וְהַצְּפִנָּהוּ שְׁלֹשָׁה יָרְחִים. מָה
אוֹמְרִים שְׁלֹשָׁה יָרְחִים? אָמַר
רַבִּי יְהוּדָה, רָמַז הוּא שְׁרָמֵז,
שֶׁלֹּא נֹדַע מִשֶּׁה בְּזֵהר עֲלִיּוֹן עַד
שְׁלֹשָׁה יָרְחִים, שְׁכַתוֹב (שמות ט)
בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי, שֶׁהָרִי אֲזַ נִתְּנָה
תּוֹרָה עַל יָדוֹ, וְשְׂכִינָה הַתְּגַלְתָּהּ
וְשָׂרְתָהּ עֲלָיו לְעֵינָי כָּל־ם, שְׁכַתוֹב
וּמִשָּׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים וַיִּקְרָא
אֵלָיו ה'.

וְרָא יְכֻלָּה עוֹד הַצְּפִינוּ, שְׁעַד
אוֹתָהּ שְׁעָה לֹא נֹדַע דְּבוֹרוֹ
בְּקִדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכַתוּב מִשָּׁה
יִדְבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֵנוּ בְּקוֹל.

וְתִקַּח לוֹ תְּבַת עֲצֵי גִמָּא, רָמַז
עַל הָאָרוֹן שְׁלוֹחֹת הַבְּרִית
נִכְנָסִים לְתוֹכָהּ. תְּבַת גִּמָּא הִיא
אָרוֹן הַבְּרִית. וַתַּחֲמֶרָה בַּחֲמֶר
וּבְזָפֶת, וְשִׂאֲתָהּ תַּבַּח שְׁהוּא וְשֶׁהָרִי
הָאָרוֹן הִיא מִצֵּפָה מִבְּפָנָיִם
וּמִבְּחוּץ. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, זוֹהִי
הַתּוֹרָה שֶׁהַחֲמִירָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּמִצְוֹת עֲשֵׂה וּבְמִצְוֹת לֹא
תַעֲשֶׂה.

וְתִשֵּׂם בָּהּ אֶת הַיֵּלֶד - אֵלּוּ
יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (הושע יא) כִּי
נָעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֶּהוּ. וְתִשֵּׂם
בְּסוּף - שֶׁלֹּא הָיוּ מִצְוֹת הַתּוֹרָה
חֲמֶר לַעֲשׂוֹת עַד סוּף, שֶׁנִּכְנָסוּ
יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ לְסוּף אַרְבָּעִים
שָׁנָה. עַל שִׁפְתַּי הַיָּאֹר - עַל
מֵאֵמֶר שֶׁל אוֹתָם שְׁמוֹרִים תּוֹרָה
וְחֻקָּה לְיִשְׂרָאֵל. (רבי חזקיה אמר, כך

למדנו).

דְּבַר אַחַר וַיִּלָּךְ אִישׁ - זֶה
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכַתוֹב ה'
אִישׁ מִלְחָמָה. מִבַּיִת לְוִי - זֶה

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, נִהִירוּ דְשְׂכִינְתָא דְנִהִיר בֵּיהּ
חֲמָתָא, דְּבִשְׁעָתָא דְאִתְּלִיד אֲתַמְלִיא כָּל
בֵּיתָא נִהוּרָא, דְּכַתִּיב וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא,
וְכַתִּיב (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב.

וְעַל דָּא כִּי טוֹב הוּא כְּתִיב, וְכֻלָּא הִנֵּה.

וְהַצְּפִנָּהוּ שְׁלֹשָׁה יָרְחִים, שְׁלֹשָׁה יָרְחִים מָאי
קָא מִיִּירִי. אָמַר ר' יְהוּדָה, רָמַז הוּא

דְּקָא רָמַז, דְּלֹא אֲשַׁתְּמוּדַע מִשֶּׁה בְּזֵהרָא
עֲלָאָה, עַד שְׁלֹשָׁה יָרְחִים. דְּכַתִּיב, (שמות י"ט)

בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי, דִּהָא כְּדִין אֲתִיְהִיבַת תּוֹרָה
עַל יָדוֹי, וְשְׂכִינְתָא אֲתַגְּלִיא, וְשָׂרִיא עֲלוֹי

לְעֵינֵיהוֹן דְּכֻלָּא, דְּכַתִּיב, (שמות י"ט) וּמִשָּׁה עָלָה
אֶל הָאֱלֹהִים וַיִּקְרָא אֵלָיו יי'.

וְרָא יְכֻלָּה עוֹד הַצְּפִינוּ, (שמות ב) דְּעַד הֵהוּא
שְׁעָתָא, לֹא אֲשַׁתְּמוּדַע מְלוּלִיָּהּ בְּקוֹדֶשָׁא

בְּרִיךְ הוּא, וְכַתִּיב מִשָּׁה יִדְבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֵנוּ
בְּקוֹל.

וְתִקַּח לוֹ תְּבַת גּוּמָא, רָמַז עַל הָאָרוֹן, דְּלוֹחֹת
קִיִּימָא עֲאֲלִין בְּגוּיָהּ, תִּיבַת גּוּמָא, אָרוֹן

הַבְּרִית אִיהוּ. וַתַּחֲמֶרָה בַּחֲמֶר וּבְזָפֶת (דְּהִיא תִּיבָה
דְּאִיהוּ) דִּהָא הָאָרוֹן הוּא מְחוּפָּה מְלָגוֹ וּמְלָבֵר.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, דָּא הִיא אוֹרִיִּיתָא, דְּהַחֲמִירָה
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמִצְוֹת עֲשֵׂה וּבְמִצְוֹת לֹא

תַעֲשֶׂה.

וְתִשֵּׂם בָּהּ אֶת הַיֵּלֶד, אֵלּוּ יִשְׂרָאֵל, כְּמָה דְאִתָּ
אָמַר (הושע י"א) כִּי נָעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֶּהוּ.

וְתִשֵּׂם בְּסוּף דְּלֹא הוּוּ פְּקוּדֵי אוֹרִיִּיתָא חוּמְרָא
לְמַעַבְד, עַד סוּף, דְּעֵאלוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא,

לְסוּף אַרְבָּעִין שָׁנִין. עַל שִׁפְתַּי הַיָּאֹר: עַל
מִימְרָא דְאִינוּן דְּמוֹרִים אוֹרִיִּיתָא וְחֻקָּה

לְיִשְׂרָאֵל. (נ"א רבי חזקיה אמר הכי אוליפנא)

דְּבַר אַחַר וַיִּלָּךְ אִישׁ, דָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
דְּכַתִּיב, (שמות ט"ו) יי' אִישׁ מִלְחָמָה. מִבַּיִת

הקדוש ברוך הוא, המקום שהחכמה העליונה ואותו נהר מתחברים כאחד ולא נפרדים לעולמים. מבית לוי - שהשרה לויתן (כל שמחה) לשמחה בעולם, זהו שכתוב (תהלים קד) לויתן זה יצרף לשחק בו. ויקח את בת לוי - זה הקדוש ברוך הוא, מקום שאור הלבנה מאיר.

ותהר האשה ותלד בן. האשה ודאי, כמו שנאמר לזאת יקרא אשה. בתחלה בת לוי, וכך זה ודאי. וכי בת לוי בתחלה ועכשו אשה? אלא כך זה בודאי, וכך למדנו, עד שלא הזדווגה אשה, היא נקראת בת פלוני. אחר שהזדווגה, נקראת אשה. וכאן בת ואשה, דרנה אחת היא.

והצפנהו שלשה ירחים - אלו שלשת הירחים שהדין הקשה שרוי בעולם, ואלו הם: תמוז, אב וטבת (שבת). מה משמיע? שעד שלא ירד משה לעולם, הוא היה מצוי למעלה, ועל זה הזדווגה בו שכינה מיום שנולד. מפאן, אמר רבי שמעון, שרוחות הצדיקים מצויות הן למעלה עד שלא יורדות לעולם. ורא יכלה עוד הצפינו וגו'. מה זה ותקח לו תבת גמא? שפסטה אותו בסימניה להיות שמור מאותם הדגים של הים ששטים בים הגדול, שכתוב (תהלים קד) שם רמש ואין מספר. והיא כסטה אותו להיות שמור מהם בכסוי (בצד היובל) וטיסת הרובל) וטס הכברה) נכבד של שני גונים, לבן ושחר, והניחה את מלשה ביניהם שיודע עמהם, משום שעתידי לעלות וביניהם פעם אחרת לקבל תורה.

ותרד בת פרעה לרחץ על היאר - זוהי שבאה מצד השמאל של

לוי, דא קדשא בריך הוא, אתר דחכמה עלאה, וההוא נהר, מתחברן כחדא, ולא מתפרשין לעלמין. מבית לוי דאשרי לויתן (נ"א כל סידו) לחידו בעלמא, הדא הוא דכתיב, (תהלים ק"ד) לויתן זה יצרף לשחק בו. ויקח את בת לוי, דא קדשא בריך הוא, אתר דנהירו דסיהרא נהיר.

ותהר האשה ותלד בן. האשה ודאי, כמה דאת אמר (בראשית ב') לזאת יקרא אשה. בקדמיתא בת לוי, והכי הוא ודאי, וכי בת לוי בקדמיתא, (דף ר"ב ע"א) והשתא אשה. אלא הכי הוא ודאי, והכי אוליפנא, אתתא עד לא אזדווגת, אתקריאת בת פלוני, בתר דאזדווגת אתקריאת אשה. והכא, בת, ואשה, וכלא, חד דרנא איהו.

והצפנהו שלשה ירחים. (שמות ב') אלין תלת ירחין, דדינא קשיא שריא בעלמא ומאי נינהו. תמוז, אב, טבת, (נ"א שקמ) מאי משמע. דעד לא נחת משה לעלמא, שכיח הוה איהו לעילא, ועל דא אזדווגת ביה שכינתא, מיומא דאתיליד. מפאן אמר רבי שמעון, רוחיהון דצדיקיא, שכיחין אינון לעילא, עד לא יחתון לעלמא.

ורא יכלה עוד הצפינו וגו'. (שמות ב') מאי ותקח לו תבת גומא. דחפת ליה בסימניה, למיהוי נטיר מאינון נוני ימא, דשאטין בימא רבא, דכתיב, (תהלים ק"ד) שם רמש ואין מספר. והיא חפת ליה, למיהוי נטיר מנייהו, בחפוי (בסמרא דיובלא) (נ"א דטיסת רובלא) (נ"א דטיס רובלא) יקריא, דתרין גווינין תוור ואוכם, ואנח ליה למשה בינייהו, דישתמודע עמהון, בגין דזמין לסלקא (בינייהו) זמנא אחרא, לקבלא אורייתא. ותרד בת פרעה לרחץ על היאר. (שמות ב') דא